

HET BIJBELSE KERNWOORD
(Bekommerd zijn/ bekommernis)

בְּדַא'אָג, בְּדַא'אָגָאָה

HET OUDE TESTAMENT **daa'ag / de'aagaah**

Onderstaande gegevens zijn verzameld uit Gesenius' Hebr. und Aram. Handwörterbuch; 16^e Aufl. 1915 en Abr. Trommius, Nederlandse Concordantie (6^e herz.dr.). Zie onder I.A.a.

I.A.a. Betekenis van de tekstgegevens

בְּדַא'אָג nh. u. j.-a.
Kal pf. בְּדַא'אָג, בְּדַא'אָגָאָה; *impf.* בְּדַא'אָג, בְּדַא'אָגָאָה; *pt.* בְּדַא'אָג, בְּדַא'אָגָאָה — bekümmert, besorgt s., m. ל um jem. 1 S 9 5. 10 2. (Sir 32 2. 50 4); m. ל wegen Jer 42 16. Ps 38 19; *abs.* Jer 17 8; m. d. *acc.* fürchten Jes 57 11. Jer 38 19 (m. ל).[†]
Deriv.: בְּדַא'אָגָאָה, vgl. n. *pr.* בְּדַא'אָגָאָה.
בְּדַא'אָגָאָה (v. בְּדַא'אָג; Barth § 93^a) — Bekümmernis Jos 22 24. Jer 49 23 (s. Giesebr.). Ez 4 16. 12 18 f. Pr 12 25 (s. ZAW 16 118; als *f.* Sir 30 24. 42 9).[†]

a. Bekommerd/ bezorgd zijn

1. Met en om iemand: 1 Sam. 9:5; 10:2; 20:34; Gen. 45:5 (bedroefd?)
2. Vanwege: Ps. 38:19; Jer. 42:16
3. Abs.: Jer. 17:8
4. Met acc.: vrezen: Jes. 57:11; Jer. 38:19

b. Bekommernis

5. Joz.22:24; Jer. 49:23; Spr. 12:25; Ez. 4:16; 12:18f.

In 1 Sam. 20:3; Pred.1:13: 3:10; Amos 6:6. (zie Trommius) worden andere Hebreeuwse werkwoorden gebruikt voor een aanverwante zaak, nl. zich bekommeren.

I.A.b Samenvatting + toepassing

1. Het Nederlands woordenboek van Van Dale geeft als equivalent van het verouderde bekommernis het woord: bekommering ofte wel bezorgdheid/ ongerustheid.

1. Het Hebreeuwse werkwoord heeft in het dagelijkse spraakgebruik vaak de betekenis van: bezorgd zijn om iemand:

- de broers van Jozef die, nadat Jozef zich aan hen heeft bekend gemaakt, volgens Jozef niet in zak en as moeten gaan zitten (beter: bedroefd behoeven te zijn) (Gen. 45:5);
- om Saul die de weg zou kunnen zijn kwijtgeraakt (1 Sam. 9:5;10:2);
- Jonathan om David die door Saul gesmaad was (1 Sam. 20:34);
- Vgl. ook 1 Sam. 20:3 (zich bekommeren; zich ermee bezighouden); Pred. 1:13 en 3:10 (idem); Amos 6:6 (zich niet bekommeren over de verbreking van Jozef).¹

2. Jozua roept de Rubenieten, Gadieten en de halve stam van Manasse op, die aan de overkant van de Jordaan zijn blijven wonen bij de verovering van Kanaän, om met hun nageslacht verbonden te blijven aan de God van Israël en zich niet af te scheiden van Israël en de dienst van de enige ware God. Dezen hadden nl. een altaar gebouwd, niet om er in de plaats van de dienst in de tabernakel, een eigen godsdienst op te gaan nahouden, maar als een getuige, dat zij trouw zouden blijven aan Israëls God. Dit altaar was juist – zo zeiden zij – uit bezorgdheid (*bekommernis* = *bezorgdheid*) gebouwd, ² om te voorkomen, dat het nageslacht, wonend op afstand van de tabernakel, een eigen godsdienstige weg zou gaan en door Israël als

¹ וְלֹא יִגְדֹלוּ, they do not afflict or grieve themselves for the ruin of Israel.... Joseph signifies the people and kingdom of the ten tribes.' Aldus Keil-Delitz.

vreemdelingen zou worden gezien (Joz. 22:24). Hier dus een zekere religieuze bekommernis. Iets soortgelijks kan ons overkomen, wanneer we ver van huis en haard verblijven. Wie vreest dan niet, dat zijn nageslacht geen opvang krijgt in de wereld om hem heen.

3 Een boom die bij water is geplant, heeft geen last van een jaar van droogte (is niet *bekommerd om...*); zo is de man die op de Heere vertrouwt (Jer. 17:8). Een mens die gelaafd wordt met water des levens en op de Heere vertrouwt, behoeft nimmer uit te drogen.

4. Overspelig Israël is voor niets en niemand bang/ *bevreesd geweest* (Jes. 57:11). Dat heet schrikbarende zorgeloosheid. Koning Zedekia daarentegen zegt tegen Jeremia (als hij van de profeet de raad krijgt om zich vrijwillig in de handen van de vorsten van de koning van Babel over te geven), dat hij vreest, dat de Judeeërs die naar de Chaldeeën zijn overgelopen, hem zullen bespotten (Jer. 38:19).

5. Opmerkelijk is de raad die Jeremia geeft aan de overgeblevenen van Juda om vooral niet weg te vluchten naar Egypte; want als ze dat doen, zal het zwaard hen achterhalen en de honger waarover ze ingezet hebben/ *bezorgd zijn*, hen achtervolgen (Jer. 42:16). Wie kan aan de oordelen van de Heere ontvluchten, door zijn toevlucht te zoeken bij de vijanden van Gods volk. Alsof hij het bij hen ooit beter krijgt.

6. De profeet Jeremia doet nog meer. Is er één profeet in de Bijbel, die zo veelvuldig de oordelen van God over de volkeren rondom Israël heeft aangekondigd als hij? Zo in Jer. 49:23 over Damaskus. In Jer.49:23 lezen we de woorden: Bij de zee is bekommernis/ bezorgdheid. Keil-Delitz schijven hierbij als verklaring: ‘De eenvoudigste uitleg is die van J. D. Michaelis, Rosenmüller, and Maurer: ‘Bij de zee = vooruit bij de zee overheerst bezorgdheid.’

7. Ook de profeet Ezechiël spreekt over vrees/ bezorgdheid, maar dan een grote bezorgdheid over eigen volk. De inwoners van Jeruzalem – aldus Ezechiël – zullen met kommer brood eten in de tijd van Gods oordelen Vgl. Ez.4:16. De Heere gaat in zo’n tijd Zijn volk niet sparend voorbij. Dan blijft er voor Zijn kinderen tranenbrood over. In hoofdstuk 12:18v krijgt Ezechiël de opdracht om zijn brood te eten met beven en zijn water met beroerte en met kommer te drinken. En tot het volk dat is overgebleven in het land en tot de inwoners van Jeruzalem moet Ezechiël zeggen: Zij zullen hun brood met kommer eten, en hun water zullen zij met verbaasdheid drinken....Gevangeniskost, meer niet. Vanwege Gods verdiende straf om hun zonden. Er is zeker in onze tijd reden om de tekenen der tijden op te merken en ons te verootmoedigen voor de Heere.

In het vervolg probeer ik tenslotte een uitvoeriger verklaring en toepassing te geven van twee zeer aansprekende teksten in het OT.

8. Bekommernis/ bezorgdheid is een woord dat bijna nooit ontbreekt in het leven van de mens in het aardse tranendal van dit leven. Zo in Spr. 12:25: Bekommernis in het hart van de mens buigt het neer; maar een goed woord verblijdt het. Een goed woord, dat is maar niet: Houd er de moed maar in. Het opbeurende woord dat wij hen die in zak en as zitten, mogen

² In de commentaar van Keil-Delitz lezen we: ‘There was some reason for this anxiety. For, inasmuch as in all the promises and laws Canaan alone (the land on this side of the Jordan, [Num 34:1-12](#)) is always mentioned as the land which Jehovah would give to His people for their inheritance, it was quite a possible thing that at some future time the false conclusion might be drawn from this, that only the tribes who dwelt in Canaan proper were the true people of Jehovah.

toevoegen is te vinden in het troostvolle Woord van God zelf. Hij is getrouw, de bron van alle goed. Als zo'n woord ons onder de last van onze schuld voor God opbeurt, worden wij – zoals iemand eens tegen mij zei – krankzinnig van blijdschap.

9. Een heel opmerkelijke uitspraak waarin een heilige bezorgdheid wordt uitgesproken vinden we bij de dichter van Ps. 38. Hij spreekt zijn grootste zorg uit in de woorden: Ik ben bekommerd vanwege mijn zonde; vs 18(19). In het voorgaande vers heeft hij/ David betuigd, dat zijn smart gedurig voor hem is. King James vertaalt Ps.38:18 (19) aldus: For I will declare mine iniquity; I will be sorry for my sin.

De commentaar van Keil-Delitz noteert hierbij: Het vierde 'want' in Ps.38:18 (19) is bevestigend verbonden aan het voorgaande vers; zijn intense pijn en verdriet staat voortdurend voor hem; want hij is genoodzaakt zijn schuld te belijden en dit besef van schuld is precies de eigenlijke angel van zijn smart. En omdat hij in het bewustzijn van de welverdiende straf ziek is tot de dood, zijn zijn vijanden talrijk en tevens sterk en vol leven..'

M. Henri voegt eraan toe: 'Belijdenis van zonde houdt niet in, dat ik in het algemeen mijzelf voor een zondaar houd, maar dat ik heel in het bijzonder erken wat ik heb misdaan. ..Ons past schaamte tegenover God, over ons onteren van God en dat men zichzelf kwaad heeft berokkend.'

Dr. F. W. Grosheide schrijft over deze psalm: 'Hier klaagt de dichter over eigen ongerechtigheid. Hij heeft gezondigd, zwaar gezondigd. Het leed, dat hem overkomt, is ten volle verdiend. Als God nog zwaarder strafte, zou Hij volkomen rechtvaardig blijven. Er is geen enkele verontschuldiging.

De dichter aanvaardt de oordelen des Heren en pleit alleen op genade.....Hier spreekt het kind van God. Maar het kind van God, dat van de Heere is afgeweken, dat het verbond heeft overtreden..... Of er nu een bepaalde val in zonde is geweest, een grote ongerechtigheid, horen we niet. Dat doet ten slotte ook niet ter zake. Elke zonde, ook de kleinste, maakt het kind van God voor de Heere verdoemelijk en zou hem het eeuwig oordeel Gods brengen, als Gods genade hem niet vasthield.....De man, die zondigt, zegt niet: het komt wel terecht, ik kan zondigen, de genade Gods zal er te rijker door uitschitteren.³

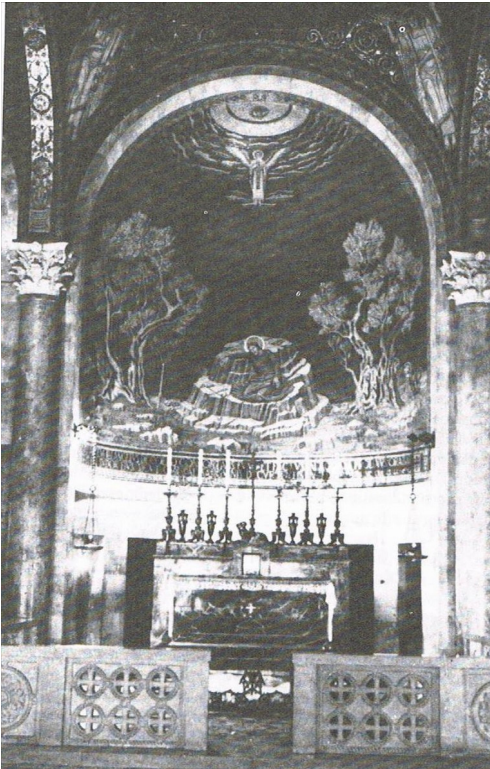
Dit alles is diep verootmoedigende taal. In onze tijd is dit bepaald niet de eigentijdse taal van de gemiddelde kerkganger. Hoe nodig, dat de voorgangers het de aan hun zorg toevertrouwde hoorders op het hart binden. Zo gemakkelijk kunnen zij aan klantenbinding doen met een zoetelijk evangelie waardoor zij iedereen over de haren strijken. Zonder dat dezen bekend gemaakt worden met hun doodsstaat en opgeroepen worden tot bekering om voortaan de eer van God te gaan zoeken..

Onze tijd is er een van een sorry-cultuur. Hoe vaak horen we niet, dat iemand die zich verontschuldigen wil over iets verkeerd zegt: O, sorry, hoor. Ook over schanddadens die in een grijs verleden door een natie zijn bedreven, moet een regering zijn spijt betuigen tegenover het volk dat daardoor is gekwetst. Maar is dat wat de bijbel noemt: verootmoediging en schuldbesef?

II. HET NIEUWE TESTAMENT

³ Dr. F. W. Grosheide, de Psalmen, 1^e deel (1-70); Kampen 1952.

II.A. In het NT zijn er twee woorden die in het verlengde liggen van de woorden die in het OT bekommerd zijn/ bekommernis aanduiden.

a) het werkwoord **μέλει** (in uitdrukkingen als: iets ligt mij na aan het hart/ het gaat mij ter harte (ik bekommer mij om../ ben bezorgd voor). Voor dit woord: zie de eerste reeks teksten (*) . Dit Griekse werkwoord is sterker dan: aandacht geven aan iets/ iemand.

b) Het andere Griekse werkwoord is **μεριμνάω**. Dit werkwoord is te vinden in de andere onder genoemde teksten (met **) en heeft de nog sterkere betekenis van zich aftobben/ zich zorgen maken/ bezorgd zijn.

II. A.a Tekstgegevens/ korte omschrijvingen (volgens Trommius)

- Meester, bekommert het U niet, dat wij vergaan? (Mark. 4:38) *
- De Farizeeën en Herodianen zeggen van Jezus, dat Hij zich van niemand iets aantrekt (onbevooroordeeld oordeelt)(Matth. 22:16; Mark.12:14). *
- Trekt Gij u dat niet aan, dat mijn zuster mij

alleen laat dienen (Luk.10:40).*

- De huurling die geen zorg heeft voor de schapen(Joh.10:13).*
- Niet omdat hij (Judas) bezorgd was voor de armen (Joh.12:6) *
- Gallio die zich geen van deze dingen aantrekt (Hand.18:17).*
- Zorgt God ook voor de ossen (1 Kor. 9:9). *
- Gij bekommert u over vele dingen (Luk. 10:41) **⁴
- De ongetrouwde bekommert zich met de dingen des Heeren (1 Kor.7:32, 34); **
- Die getrouwd is, bekommert zich met de dingen der wereld (1 Kor.7:33, 34) **
- Ik wil, dat gij zonder bekommernis zijt (1 Kor.7:32) **
- Werpt al uw bekommernis op Hem (1 Petr. 5:7)⁵ Want Hij zorgt voor u. In deze tekst komen beide Griekse woorden voor.

NB: hetzelfde Griekse werkwoord **μεριμνάω** dat in Luk.10:41 wordt gebruikt voor: zich bekommeren om wordt ook gebruikt in Matth.6:25, 27, 28, 34 31; 10:19; Mark.13:11; Luk. 12:11, 22, 25, 26; Fil. 4:6. In Fil. 2:20 wordt van Timotheüs gezegd, dat hij oprecht de zaken van de gemeente zal behartigen.

⁴ Robertson's Word Pictures in Bible Words schrijft bij Matth.6:25vv: 'The verb merimnaw ...occurs in Christ's rebuke to Martha for her excessive solicitude about something to eat (Lu 10:41). The notion of proper care and forethought appears in 1Co 7:32; 12:25; Php 2:20. It is here the present imperative with the negative, a command not to have the habit of petulant worry about food and clothing, a source of anxiety to many housewives, a word for women especially as the command not to worship mammon may be called a word for men'.

⁵ De afbeelding verwijst naar een gebrandschilderd raam in de kerk van Getheamané over Jezus' zielenworsteling

II.A.b Samenvatting + toepassing

1. In Mark. 4 :35vv gaat het over de storm op de zee van Tiberias. In 4:38 vragen de discipelen aan Jezus (King James vertaling: “Master, carest thou not that we perish? Jezus heeft, na een lange werkdag tot Zijn jongeren gezegd, dat hij wil, dat zij naar de overzijde van het meer varen. En als zij van wal zijn gestoken en een klein eindje het meer zijn opgegaan, stortten er zich plotseling, zoals dat wel meer gebeurt, over de hoge rotsen heen enorme windvlagen naar beneden en werpen zich op het water en het scheepje. Zo angstaanjagend, dat de discipelen radeloos van angst worden.

Ze hebben de zeilen naar beneden gehaald. Hun riemen liggen binnenboord. En – hoe is het mogelijk – Jezus slaapt door alles heen maar voort, op het achterdek van het scheepje. Als Hij aan boord is, kan geen storm het schip met Zijn volgelingen enig kwaad doen. Maar dat geloof leeft op dit moment niet in de harten van de discipelen. Ze schreeuwen door het stormgedruis heen: Meester, gaat het u niet ter harte, dat wij vergaan? Blijkbaar staat het voor deze geoefende vissers vast, dat zij bezig zijn te vergaan. En Jezus bekommert er Zich niet over? Alsof Hij niet nog een lange weg heeft te gaan, vele Messiaanse tekenen moet doen en voor de Zijnen moet gaan sterven aan het kruis.

Jezus staat op. En het eerste wat Hij doet is niet: Zijn discipelen bestraffen. Hij bestraft de wind en de watergolven: Zwijg, wees stil. En als stomme honden gaan ze aan Zijn voeten liggen. Vol verwondering roepen Zijn jongeren uit: Wie is toch deze...!

Hoe hebben Zijn jongeren kunnen denken, dat Hij zich niet om hun ondergang bekommert. Ongeloof. Daar zitten wij vol van. Vooral als de nood op zijn hoogst is, juist dan kent de Heere ons pad.

Als mij geen hulp of uitkomst bleek,
Wanneer mijn geest in mij bezweek
En overstelpt was door ellend',
Hebt Gij, o Heer' mijn pad gekend (Ps. 142:2)

Ik denk, dat Petrus die dit gebeuren van de storm op het meer aan Markus de evangelist heeft verteld, wellicht ook heeft teruggedacht aan de storm in zijn ziel, toen hij in de poort van Kajafas' huis na de verloochening van zijn Meester, zat te huilen als een kind. Zo'n storm had hij nooit eerder meegemaakt. En wij?

2. Korte notities n.a.v. de andere met een * geciteerde teksten:

- Wat de Farizeeën en Herodianen van Jezus zeggen (Matth. 22:16; Mark. 12:14: Hij bekommert zich niet om wat mensen van Hem zeggen), is zeker ook richtinggevend voor ons. Het is niet de bedoeling, dat wij niet bereid moeten zijn om acht te slaan op wat mensen van ons zeggen. Dat kan zeker leerzaam zijn. Maar onze oren daarnaar laten hangen en ons doen en laten afstemmen op hoe mensen ons vinden, maakt van ons een marionet.
- In Luk. 10:40 horen we Martha zeggen tot Jezus: Heere, trekt Gij u dat niet aan, dat mijn zuster mij alleen laat dienen? Zou het Jezus niet ter harte gaan, als twee zusters elkaar niet helpen? Ja, maar de opmerking van Martha was niet aardig voor Maria. Zij zat aan Jezus' voeten. En daar was het goed.

- Een dienaar van het Woord is als het goed is, geen huurling die van het herdersambt een winstgevend zaakje maakt en bij wie de eeuwige bestemming van zijn schapen (Joh.10:13) niet bij dagen en nachten op het hart gebonden is.
- Wat een huichelarij van Judas! Hij maakt zogenaamd een goede beurt als kasbeheerder van de discipelenkring van Jezus, als hij de zalving van zijn Meester door Maria met een extra dure parfum geldverspilling vindt en een soort beroving van de armen (Joh.12:6). Judas keurt Maria's gedrag af en ook dat Jezus' Zich dat laat welgevallen. Zijn zgn. armenzorg was evenwel meer diefstal dan liefdadigheid.
- Gallio, de stadhouder van Korinthe, wil niet voor scheidsrechter spelen tussen de Joden onderling in hun religieuze twistzaken en ook niet, als de Grieken er zich mee gaan bemoeien en op de vuist gaan. Hij blijft Stoïcijns onpartijdig neutraal en trekt zich geen van deze dingen aan (Hand.18:17). Maar een rechter kan en mag niet de weg van de minste weerstand volgen. Hij moet, ook vandaag, ergens staan en voor het recht opkomen.
- Op de vraag die Paulus stelt in 1 Kor. 9:9 (zorgt God ook voor de ossen?) kunnen wij volmondig ja antwoorden. Ook het vee gaat de Heere ter harte. Lees het laatste vers van het boek Jona. Een dorsende os moet men niet muilkorven. En iemand die dient in Gods gemeente mag op kosten van die gemeente zijn werk doen. Niets ten kwade overigens van een 'tentenmaker' die ergens in de wereld een bedrijfje runt om intussen getuige van het Evangelie te zijn. 1 Kor. 12:25 onderstreept dat nog eens. Wij mogen in Gods gemeente gelijke zorg voor elkaar dragen. Vgl. Fil. 2:20.

3. Gij bekommert u over vele dingen (Luk. 10:41). Martha wordt door Jezus onder handen genomen om haar al te grote bedrijvigheid en prestatiezucht. Aan Jezus' voeten zitten is beter dan in de weer zijn om Hem gastvrij te ontvangen. Hoe vaak heeft Jezus haar en ook ons niet gewaarschuwd om niet bezorgd te zijn en zich te laten belasten met vragen als: wat zullen wij eten en wat zullen wij drinken en waarmee zullen wij ons kleden? Zelfs als wij ons voor koningen en stadhouders moeten verantwoorden, moeten wij er niet van tevoren over gaan inzitten, wat wij zullen zeggen. Zie de boven genoemde teksten: Matth.6:25, 27, 28, 34 31; 10:19; Mark.13:11; Luk. 12:11, 22, 25, 26; Fil. 4:6. Maar het behartigen van de zaken van anderen kan ook iets positiefs zijn, zoals in Fil. 2:20 waar van Timotheüs wordt gezegd, dat hij oprecht de zaken van de gemeente zal behartigen.

4. Paulus stelt in 1 Kor.7 allerlei zaken aan de orde die te maken hebben met huwelijksverhoudingen. Hij is zeker geen tegenstander van het huwelijk. Maar gelet op het laatst der dagen en alles wat er een christen daarin kan overkomen, kiest hij tenslotte wel voor een ongehuwde staat. Wie een charisma daarvoor heeft, kan het beste ongehuwd blijven en in die staat de Heere dienen. Want de gehuwde is altijd druk met hoe hij/ zij de huwelijkspartner kan behagen. Maar de ongehuwde mag zich wijden aan de Heere en Zijn koninkrijk. De ongetrouwde bekommert zich met de dingen des Heeren (1 Kor.7:32, 34) en die getrouwd is, tobt zich af met de dingen der wereld (1 Kor.7:33, 34). Paulus schrijft: Ik wil, dat gij zonder bekommernis zijt (1 Kor.7:32).

5. En dan tenslotte het stralende woord uit 1 Petr.5:7: Werpt al uw bekommernis op Hem; Want Hij zorgt voor u (u gaat Hem ter harte). In deze tekst komen beide genoemde Griekse woorden voor. Het eerste woord is de aanduiding van het slaven en draven, het zich aftobben van de mens. Iets dat aan het leven van alledag zo eigen is. Waar tobt de mens zich al niet mee af? Heeft Petrus hier wellicht vooral het oog op de vervolgingen waar de eerste christenen al snel nadat het Evangelie hun leven veroverd had, mee te maken kregen? 'Wij moeten door veel verdrukkingen het Koninkrijk der hemelen binnengaan' (Hand. 14:22). Is

dat niet ook uw zorg? Om dan en daarin staande te blijven. En het juk van het Woord van God niet af te werpen. En verder: wat te denken van de huwelijksproblemen waar in het bijzonder kinderen aan stuk gaan; en ook van alle echtscheidingen van gehuwde kinderen die hun ouders tot in de nacht bezwaren.

Maar er is zoveel meer. Komt hier ook niet de onder Oude Testament behandelde psalm 38 aan de orde. Ik ben bekommerd vanwege mijn zonde. Hoeveel ongelof, twijfelzucht, gebrek aan getuigende woorden, liefdeloosheid, enz. enz. maken onze gang door dit leven zo zwaar. En hoe kunnen wij dit alles verdragen? Alleen doordat wij doen wat aan de tekst uit 1 Petrus 5:7 onmiddellijk voorafgaat: Venedert u dan onder de krachtige hand van God Dat is de hoofdzin. En doende wat daarin staat, komen we ertoe om onze bekommernis op de Heere te werpen. Dat is een bijzin. Vgl. Ps. 55:21.

En denk dan maar aan wat de Heiland als de Man van smarten voor u heeft gedaan en waaraan u in het geloof deel krijgt. Hij heeft gerechtigheid voor God verworven die Hij als Borg uitdeelt aan de Zijnen en waardoor u een bestaan voor God krijgt. Is dat niet ons hoogste geluk en blijdschap in alle druk. U gaat Hem ter harte. Hoe bestaat het? Daarom kan de apostel in Fil. 4:6 schrijven, dat de Filippensen in geen ding bezorgd behoeven te zijn. Laat ze alles maar bekend maken bij God. Hij kan alles zo maken, dat g' u verwonderen moet. Vgl. Luk. 21:18

- Iemand liep eens met een zwaar pak op zijn schouders op weg naar huis. Toen kwam daar een paard en wagen voorbij. 'Wilt je meerijden', vroeg de voerman. 'Zeker, heel graag', antwoordde de wandelaar. 'Stap maar op en ga naast mij op de bok zitten', zei de voerman tegen de man. Dat deed hij. Na een minuut of tien, had de man echter nog steeds zijn zware pak op zijn rug. 'Waarom hij die last niet naast zich neerlegde?'. Ach ja, daar had hij in het geheel niet aan gedacht. Hij hoefde nu immers die last zelf niet meer te dragen. En zo houden wij ook vaak onze lasten maar het liefst op onze rug in plaats van ze neer te leggen op de wagen van Gods Woord onder ons. Uit een preek van C.H.Spurgeon.
- Als ik bij God mijn koffertje met al mijn zorgen heb uitgepakt, moet ik het niet onmiddellijk daarna weer inpakken.⁶

⁶ In deze voordracht is gebruik gemaakt van 1. Gesenius' *Hebr. und Aram. Handwörterbuch*; 16^e Aufl. 1915, s.v. daa'ag / de'aagaah; 2. Trommius' *concordantie*, s.v. bekommerd zijn/bekommernis; 3. Robertson's *Word Pictures in Bible Works* en *Easton Bible Dictionary in Bible Works*; 4. *Woordenboek (ISBE = Internat. Standard Bible Encyclopedie, s.v. care/carefulness/ careful*